

Uppdrag om förbättrade förutsättningar för utländska doktorander och forskare att verka i Sverige och säkrare bedömningar av uppehållstillstånd för studier

Maria Malmer Stenergard, migrationsminister

Mats Persson, utbildningsminister

8 april 2024

Sammanfattning av uppdraget

- Föreslå åtgärder som förbättrar möjligheterna att attrahera och behålla utländska doktorander och forskare i Sverige i syfte att stärka Sverige som kunskaps- och innovationsnation.
- Göra en översyn av regelverket när det gäller uppehållstillstånd för studier och föreslå åtgärder för att motverka att systemet för sådana uppehållstillstånd missbrukas.
- Uppdraget ska redovisas senast den 9 december 2024.

Förbättrade förutsättningar för utländska doktorander och forskare

- Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation.
- 42 procent av de som påbörjade doktorandstudier 2022 var utländska doktorander. Inom det naturvetenskapliga området var motsvarande siffra 63 procent.
- Statistik visar att en stor andel doktorander lämnar landet efter slutförd utbildning.

Forts. förbättrade förutsättningar för utländska doktorander och forskare

- Kritiker menar att det migrationsrättsliga regelverket bidrar till att göra Sverige mindre attraktivt som forskningsnation och försvårar för utländska doktorander och forskare att stanna kvar i landet efter slutförd utbildning eller forskning.
- Bland annat har Migrationsverket tidigare bedömt att det krävs en anställning på minst 18 månader från prövningstillfället för att försörjningskravet för permanent uppehållstillstånd ska vara uppfyllt. Med ofta förekommande tidsbegränsade anställningar för forskare, och långa handläggningstider, har detta vållat stora bekymmer.
- Regeringens tydliga målsättning är att förutsättningarna för utländska doktorander och forskare att verka i Sverige ska förbättras och att Sveriges konkurrenskraft som forskningsnation ska stärkas.

Forts. förbättrade förutsättningar för utländska doktorander och forskare

En utredare ska därför

- analysera och ta ställning till om det migrationsrättsliga regelverket är ändamålsenligt för att attrahera och behålla utländska doktorander och forskare,
- föreslå åtgärder som förbättrar förutsättningarna för utländska doktorander och forskare att verka och stanna kvar i Sverige, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Säkrare bedömningar av uppehållstillstånd för studier

- Utländska studenter kan vara en viktig resurs för att möta de kompetensbehov som finns och stärka Sveriges långsiktiga konkurrenskraft.
- Migrationsverket har i en rapport 2022 funnit starka indikationer på att det pågår ett omfattande missbruk av uppehållstillstånd för studier genom att studenter använder tillstånden primärt för att arbeta.

Åtgärder för att komma till rätta med missbruk av uppehållstillstånd för studier

- Regeringen har, i enlighet med Tidöavtalet, påbörjat ett arbete för att komma till rätta med missbruket av uppehållstillstånd för studier.
- Migrationsverket har tillsammans med Sveriges universitet och högskolor fått i uppdrag att genomföra åtgärder som utvecklar och effektiviserar arbetet med att säkerställa att missbruk av uppehållstillstånd för studier försvåras.
- I redovisning av uppdraget framkommer att vissa åtgärder kräver författningsändringar.

Regelverket avseende uppehållstillstånd för studier behöver ses över

En utredare ska

- analysera och identifiera eventuella brister i författning som möjliggör missbruk av uppehållstillstånd för studier,
- föreslå åtgärder för att motverka missbruk av systemet med uppehållstillstånd för studier samtidigt som seriösa studenter kan attraheras och ges goda förutsättningar att stanna kvar i Sverige efter slutförd utbildning,
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdrag om förbättrade förutsättningar för utländska doktorander och forskare att verka i Sverige och säkrare bedömningar av uppehållstillstånd för studier

Maria Malmer Stenergard, migrationsminister

Mats Persson, utbildningsminister

8 april 2024

